

**Οι σύγχρονοι λεπροί της Ελλάδας: η υπόθεση ποινικοποίησης του HIV που
συνεχίζει να συγκλονίζει την Ελληνική κοινή γνώμη**
18 Ιανουαρίου 2013 Της Ζωής Μαυρουδή

Το 2010, το ελληνικό κοινό έμενε κολλημένο στις τηλεοπτικές οθόνες για Το Νησί, ένα τηλεοπτικό σίριαλ για ένα ελληνικό νησάκι με θλιβερό και επαίσχυντο παρελθόν. Η Σπιναλόγκα, το νησί έξω απ' τις ακτές της Κρήτης που ενέπνευσε το σήριαλ, είχε μετατραπεί κατά τη διάρκεια του πρώτου μισού του 20ου αιώνα σε καραντίνα για λεπρούς, που οδηγούνταν εκεί με ένα караβάκι για να ζήσουν τη ζωή τους στα ερειπωμένα κτίριά του, απομονωμένοι από τον υπόλοιπο πληθυσμό. Δεδομένης της επιτυχίας αυτής της ημι-ιστορικής αφήγησης ήταν κάτι παραπάνω από ειρωνικό το γεγονός ότι ένα χρόνο αργότερα, οι Έλληνες παρακολουθούσαν ένα ανατριχιαστικά παρόμοιο περιστατικό να ξεδιπλώνεται στις τηλεοπτικές οθόνες τους, αυτή τη φορά στα δελτία των εννιά και με κεντρικά πρόσωπα μια ομάδα συγχρόνων τους πουζούσαν στην πρωτεύουσα της χώρας. Μια ομάδα οροθετικών ατόμων, τα περισσότερα από αυτά ελληνικής καταγωγής και όλα τους γυναίκες, συνελήφθησαν και αντιμετωπίστηκαν ως σύγχρονες λεπτές κατά τη διάρκεια μιας αστυνομικής επιχείρησης που εξαπολύθηκε στο κέντρο της Αθήνας μόλις λίγες μέρες πριν τις εθνικές εκλογές της 6ης Μαΐου 2012. Οι γυναίκες προσήχθησαν από αστυνομικούς και εξετάστηκαν χωρίς τη συναίνεσή τους για τον ιό HIV από γιατρούς του εθνικού κέντρου ελέγχου εξάπλωσης ασθενειών. Όσες διαγνώστηκαν οροθετικές, 26 συνολικά, συνελήφθησαν με αβάσιμο κατηγορητήριο για πορνεία καθώς και για "σκοπούμενη" βλάβη των πελατών τους, μια κακουργηματική κατηγορία πρωτοφανή στην ελληνική νομική ιστορία κατά οροθετικών πολιτών. Και σε μια εκδοχή ίσως ακόμα πιο σκληρή από όσα υπέμεναν λεπροί σε πιο σκληρές εποχές, οι φωτογραφίες των γυναικών από τη σύλληψή τους, τα ονόματα και άλλα προσωπικά δεδομένα αναμεταδόθηκαν σε τηλεοπτικά κανάλια, όπου δημοσιογράφοι και πολιτικοί έκαναν υστερικές διακηρύξεις για επιδημία του HIV, που δήθεν απειλούσε να εισβάλει στο καθαρό και άμωμο σύμπαν της "ελληνικής οικογένειας". Παρά την άμεση καταδίκη από οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μεγάλο μέρος της νομικής και ιατρικής κοινότητας, ακολούθησαν κι άλλες συλλήψεις μες στο καλοκαίρι και η δοκιμασία των γυναικών συνεχίστηκε στις φυλακές όπου και κρατήθηκαν σε συνθήκες τις οποίες ακτιβιστές περιέγραψαν ως απελπιστικές. Υπάρχουν ευτυχώς θετικές εξελίξεις στην υπόθεση. Η πρωτοφανής κατηγορία του κακουργήματος φαίνεται να καταπέφτει στα δικαστήρια. Τρεις γυναίκες αθώωθηκαν την περασμένη εβδομάδα ενώ αρκετές άλλες αποφυλακίζονται σταδιακά τους τελευταίους πέντε μήνες, χωρίς βεβαίως να έχουν στραμμένα πάνω τους τα φώτα της δημοσιότητας όπως όταν συνελήφθησαν. Παρ' ότι όσες αποφυλακίστηκαν έχουν δει τις κατηγορίες τους να μειώνονται σε πλημμέλημα, η δικαστική τους μάχη κάθε άλλο παρά έχει λήξει, μιας και θα πρέπει να παρουσιαστούν σε καινούργιες δίκες -- διαδικασία που μπορεί να κρατήσει χρόνια, χάρις στη διαβόητη κωλυσιοεργία του Ελληνικού δικαστικού συστήματος. Η υπόθεση είναι σημαντική. Τα δικαιώματα αυτών των γυναικών

καταπατήθηκαν θεμελιωδώς. Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς ανθρώπους να κρατούνται σε ένα αστυνομικό τμήμα μες στη νύχτα, χωρίς κατηγορίες, να εξετάζονται εξαναγκαστικά από γιατρούς που έχουν ορκιστεί να προστατέψουν την ιδιωτικότητα και την αξιοπρέπειά τους χωρίς να αναρωτηθεί κατά πόσο τέτοιες εικόνες μπορούν να συγκριθούν με απάνθρωπες πρακτικές του παρελθόντος. Η δημόσια υπεράσπιση των ελληνικών αρχών και των πολιτικών επικεντρώθηκε στην ιδέα της ανάγκης να περιοριστεί μια επιδημία που ενδέχεται να υπάρχει στο κέντρο της Αθήνας. Αλλά και εδώ η ειρωνεία είναι προφανής. Το κέντρο της Ελληνικής πρωτεύουσας όπου έγιναν οι συλλήψεις είναι από πολλές απόψεις ένα είδος σύγχρονης Σπιναλόγκας. Παρά τα εκατομμύρια που ξοδεύτηκαν για την ανάπλασή του ενόψει των Ολυμπιακών του 2004, το κέντρο της Αθήνας έχει γίνει σύμβολο απομόνωσης για άστεγους πολίτες, μετανάστες και χρήστες ναρκωτικών ουσιών που έχουν εγκαταλειφθεί εκεί, όχι από κάποιο καραβάκι που αγκυροβόλησε από μια κοντινή ακτή, αλλά από ένα διαλυμένο σύστημα που εγκαταλείπει συστηματικά τους πολίτες του. Τα μέτρα λιτότητας που χαιρετίστηκαν ως η σίγουρη οδός της μεταρρύθμισης, συνέπεσαν με ραγδαία αποσύνθεση των υπηρεσιών πρόνοιας που είναι απαραίτητες για την αποτροπή της άθροισης ευάλωτων ατόμων στις κεντρικές γειτονιές της Αθήνας. Το επιχείρημα ότι ο γενικός πληθυσμός πρέπει να προστατευθεί από την ανοιχτή πληγή που αποτελεί το κέντρο της πρωτεύουσας χρησιμοποίησε τον HIV ως μια αφηρημένη κοινωνική απειλή. Δεν υπάρχει όμως κανένας λόγος να προκαλεί πανικό το HIV/AIDS με τον τρόπο που μολυσματικές ασθένειες προκαλούσαν πανικό σε περασμένες εποχές. Είμαστε εξοπλισμένοι με αρκετή γνώση και εμπειρία για να μην πανικοβαλόμαστε από τον ιό και να καταφεύγουμε στο να αγγίζουμε τους συνανθρώπους μας με ένα ραβδί. Τα στοιχεία αυτής της υπόθεσης δείχνουν πως ο εξωφρενικός τρόπος με τον οποίο οι ελληνικές αρχές αντιμετώπισαν τις γυναίκες αυτές και συνεχίζουν να τους στερούν την τελική δικαίωση είναι η πραγματική εστία μόλυνσης.

Αναδημοσιεύεται σε μετάφραση από τα αγγλικά: <http://usilive.org/el/greeces-modern-day-lepers-hiv-criminalization-case-continues-to-shake-greek-public-opinion/>

<http://www.scribd.com/doc/166180713/O%CE%B9-%CF%83%CF%8D%CE%B3%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%B9-%CE%BB%CE%B5%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%AF-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82-%CE%B7-%CF%85%CF%80%CF%8C%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-HIV-%CF%80%CE%BF%CF%85-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%87%CE%AF%CE%B6%CE%B5%CE%B9-%CE%BD%CE%B1-%CF%83%CF%85%CE%B3%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%B6%CE%B5%CE%B9-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%AE-%CE%B3%CE%BD%CF%8E%CE%BC%CE%B7-%CE%96%CF%89%CE%AE-%CE%9C%CE%B1%CF%85%CF%81%CE%BF%CF%85%CE%B4%CE%AE>